

Het doel heiligt de middelen nooit

Een vredelievend antwoord op terrorisme

Na de vreselijke gebeurtenissen op 11 september in de Verenigde Staten vraagt iedereen zich af hoe het verder moet met onze wereld. Komt er een wereldoorlog? Maar tegen wie? De vijand heeft zelfs geen gezicht meer. Moeten we de terreurdaden vergelden? Maar hoe? En leidt dat niet tot nog meer geweld? Het zijn verwarrende tijden, die velen angst inboezemen. Zoals elk zinnig mens betreuren en verwerpen wij het ten zeerste, dat een kleine groep mensen op brute wijze hun frustraties vergelden op vele onschuldige slachtoffers. Maar we willen het daarbij niet laten. Wij moedigen mensen en naties aan zich te verbinden in hun strijd tegen deze terreurdaden door de aanstichters en de oorzaak van deze problemen aan te pakken. Dit moet evenwel niet gebeuren op basis van 'oog om oog, tand om tand'. Dan ontwikkelt zich een geweldsspiraal die weer de voeding zal zijn voor vele negatieve reacties. Toch menen we dat we wel degelijk in de toekomst gevrijwaard kunnen blijven van geweld en terreur.

Stichting I.S.I.S. (International Study-centre for Independent Search for truth), een platform voor onafhankelijk zoeken naar waarheid, heeft als voornaamste doelstelling het vormen van een kern van Universele Broederschap. Vanuit die doelstelling probeert de stichting initiatieven te ontwikkelen om tot een vredige wereld te komen. Daarbij werkt de stichting vooral aan de *oorzakelijke* kant, dat wil zeggen, aan een verandering van *mentaliteit*. Dit pamflet biedt enkele principiële gedachten die aanzet kunnen zijn tot een brede gedachtewisseling. We hopen dat iedereen die naar vrede en geweldloosheid verlangt, deze gedachten serieus wil overwegen. We ontvangen graag uw reacties.

Het gevoel van afgescheidenheid

De oorzaak van alle vormen van agressie, terreur en oorlog ligt in een bepaalde mentaliteit. Deze mentaliteit kunnen we omschrijven als het gevoel van afgescheidenheid. Daarmee bedoelen we, dat mensen het idee hebben dat ze losstaan van anderen. Ze menen dat ze niets met anderen te maken hebben, of dat ze beter zijn dan die anderen.

Deze mentaliteit leidt ertoe dat je de medemens die niet tot jouw groep behoort, anders gaat behandelen. Wat je voor jezelf als normaal en rechtvaardig beschouwt, geldt niet voor anderen. Je voelt je superieur.

Deze mentaliteit komt voort uit een verkeerde visie op de

werkelijkheid. Mensen zijn namelijk niet van elkaar afgescheiden. Ze zijn met talloze banden met elkaar verbonden. Superioriteitsgevoel is een waanvoorstelling. De idee los te staan van anderen is een waandenkbeeld, dat strijdig is met de manier waarop de Natuur werkt.

Eenheid

Achter de uiterlijke verscheidenheid aan levensuitingen ligt namelijk een innerlijke essentiële eenheid. Mensen zijn als het ware geworteld in hetzelfde leven. Ze hebben een zelfde oorsprong en daarom ook een zelfde bestemming. Ze kunnen ook alleen maar bestaan dankzij anderen. Deze idee is de kern van alle religies.

Je kunt mensen niet slechts uiterlijk beoordelen. We zijn allereerst *geestelijke* wezens. We zijn bewustzijn. Dat bewustzijn is voortdurend bezig zich te vervolmaken.

Iedereen is met datzelfde proces bezig. We leren elke dag. We leren vooral van elkaar. We ontwikkelen ons gezamenlijk.

Als mensen zoveel op elkaar lijken, ligt het dan niet voor de hand, dat ze ook uit dezelfde Bron voortkomen, dat ze dezelfde geestelijke achtergrond hebben? We zijn dan ook fundamenteel gelijk.

Die gelijkheid blijkt bijvoorbeeld uit alle menselijke verlangens, die universeel zijn. Waar iemand ook woont, wat hij ook gelooft, hij wil altijd gelukkig zijn, leven in harmonie en vriendschap met anderen. Iedere mens verlangt ook rechtvaardigheid. Verder stellen we ons allen dezelfde vragen zoals: wat is de zin van het leven?

Er zijn nog talloze andere argumenten aan te voeren dat mensen bij elkaar horen, ja, in feite één zijn. We kunnen het zelfs biologisch aantonen. Immers, de erfelijkheidsleer heeft aangetoond dat mensen, genetisch gezien, nauwelijks van elkaar verschillen. In ieder geval is elke indeling in rassen, volkeren, laat staan in godsdienstigheid, op basis van DNA onmogelijk. Mensen lijken daarvoor simpelweg te veel op elkaar.

Religies

Alle religies zinspelen op die achterliggende eenheid. In de Islam is Allah het symbool van eenheid, waaruit alles voortvloeit. In de Koran wordt daar op vele plaatsen op gewezen. Heel duidelijk komt het bijvoorbeeld naar voren in het beroemde eerste vers van de 112e Soera (hoofdstuk) *Allah is één*.

Het Arabische woord *A'had*, hier vertaald met 'één', betekent ook 'enig' en 'eenheid'. Het duidt op die Universele Bron waaruit alles is voortgekomen.

In het Christendom is sprake van diezelfde eenheid. De blijde boodschap van het christelijk Evangelie is dat het Koninkrijk der Hemelen in ons is; in *ieder* van ons. Het is ons gemeenschappelijk erfgoed. Ook alle andere religies gaan van diezelfde eenheid uit.

Omdat wij allen deel zijn van die eenheid, hebben we elkaar ook nodig. We zijn allen onmisbare facetten van één diamant, het grote geheel. Niemand en niets kan daarin gemist worden. Deze eenheid verplicht ons, die innerlijke broederschap ook uiterlijk in de praktijk te brengen.

Wie nadenkt, weet dat alleen hierdoor harmonie kan ontstaan. We hebben elkaar nodig, omdat niemand in staat is alleen door het leven te gaan. We hebben elkaar nodig om in onze materiële, psychische en spirituele behoeften te voorzien. Iedereen moet zich dan ook inbrengen in het grote geheel. Ieder mens heeft het recht en de plicht, zijn talenten te ontplooien en aan te wenden voor de gehele menselijke samenleving.

Religie is afgeleid van het Latijnse *religare*, dat '(weer) verenigen' betekent. De werkelijke betekenis van religie is dan ook, dit innerlijk besef van eenheid te ontwikkelen en één te worden met onze geestelijke innerlijke kern. Maar vanuit het besef dat ieder ander levend wezen deel is van diezelfde innerlijke kern, moeten we ons daarom ook met elkaar verenigen. Een religieus leven is: de eenheid, die er al is, gestalte te geven in het eigen leven.

De Koran spreekt in dit verband:

O gij mensen, Wij hebben u geschapen uit man en vrouw, en Wij hebben u gemaakt tot volksgroepen en stammen, opdat gij elkander zoudt leren kennen (49:13)

En in het christelijk Evangelie (Matthéus, 22:37-40) staat daarom ook, dat Jezus de mensen twee geboden gaf, die in feite hetzelfde zijn:

Het gebod uw god lief te hebben is het eerste gebod. En dat is hetzelfde als het gebod je naaste lief te hebben als jezelf. Ieder is onderdeel van het grote geheel, welke naam men daar ook aan geeft. Als je dit beseft, beseft je dat je naaste niet essentieel verschilt van jezelf en zul je hem liefhebben als jezelf.

Harmonie en disharmonie

Wanneer wij die eenheid gestalte geven in ons leven, is er vrede en harmonie. Harmonie wil overigens niet zeggen, dat er een statische toestand is. De hele mensheid ontwikkelt zich. We leren allen steeds beter gestalte te geven aan die eenheid

waarin we geworteld zijn. Ook in dat leerproces staan we elkaar bij.

Zodra we tegen die eenheid ingaan, ontstaat disharmonie. Elk gevoel van afgescheidenheid, jezelf zien als afgescheiden van de rest, is daarom: inbreuk maken op de orde van de natuur, op de wezenlijke harmonie, en leidt daarom tot disharmonie. Die disharmonie kan zich bijvoorbeeld uiten in verschil in welvaart. Maar die ongelijkheid in materieel bezit verstoort de harmonie misschien wel minder dan het verschil in aanzien dat mensen in de wereld hebben.

Die ongelijkheid in aanzien is momenteel duidelijk aanwezig. Wanneer je andere mensen niet serieus neemt, minderwaardig acht in hun cultuur en religie, creëer je disharmonie. Mensen gaan zich vernederd voelen, wanhopig zelfs, met alle gevolgen van dien. Mensen die in zo'n underdog-positie zitten, kunnen degenen die aanzien en macht hebben, gaan haten, als ze zich niet innerlijk hebben beschermd door hun besef van eenheid. Haat is de overtreffende trap van de waan van afgescheidenheid. Haat isoleert totaal. Haat ontnemt je elk besef van gemeenschappelijkheid en leidt tot de ergste vormen van geweld.

Laten we daarom beginnen met andere volkeren en bevolkingsgroepen niet innerlijk te vernederen.

De bron van alle godsdiensten

Gedegenereerde godsdiensten kunnen die haat voeden, omdat ze het idee van uitverkoren zijn stimuleren. Als we hier het woord 'godsdienst' gebruiken, bedoelen we iets anders dan religie. We kunnen dat uitleggen.

Elke religie is voortgekomen uit éénzelfde bron. Elke religie is een cultuur- en tijdgebonden poging om dezelfde wijsheid onder woorden te brengen. We kunnen die gemeenschappelijke bron de Wijsheidsreligie noemen. Het Christendom, het Boeddhisme, de Islam, het Hindoeïsme, het joodse geloof of welke andere godsdienst dan ook, is voortgekomen uit deze zelfde Wijsheidsreligie. Ze verschillen dan ook niet wezenlijk van elkaar, zeker niet in ethiek. In de loop van de tijd zijn er aan de buitenkant van al die religies dogma's, leerstellingen gegroeid, die gepresenteerd worden als absolute waarheden die niet ter discussie staan. Op dat moment is er sprake van godsdiensten.

Fundamentalisme: misbruik van religie

Op zich kunnen ook die godsdiensten mensen inspireren het edele in zichzelf te activeren, wanneer tenminste de belijders ervan zich zien als onderdeel van de totale mensheid.

Maar wanneer de universele gedachten van de oorspronkelijke religie worden losgelaten, verwordt de godsdienst tot een overtuiging, die leert dat alleen het geloof in de eigen dogma's

en het strikt volgen van uiterlijke voorschriften tot gelukzaligheid leidt. Mensen die daar niet in geloven, beschouwt men als vijanden. Religie wordt godsdienst en godsdienst wordt fundamentalisme.

Ware religie bindt mensen altijd samen, niet alleen met degenen die tot dezelfde kerk behoren, maar met ieder levend wezen. Fundamentalisme scheidt mensen.

Religieuze leiders hebben altijd een grotere invloed op mensen dan politieke leiders, omdat het in iedereen aanwezige religieus besef mensen veel sneller bereid maakt tot zelfopoffering. Religie raakt de kern van de mens, zijn zoeken naar antwoorden op de meest essentiële vragen: Wat is leven? Wat is dood? Wie ben ik? Wat is de zin van mijn leven?

Het huidige terrorisme in de wereld maakt daarom misbruik van religie. De Islam, de joodse en christelijke leringen worden misbruikt om mensen elkaar te laten haten.

De gedachten van haat die ze lanceren, zijn een uiterst besmettelijk virus, dat iedereen aantast die vanuit de afgescheidenheid denkt en zijn denken niet controleert. Vooral als iemand is opgevoed met de gedachte dat zijn godsdienst de beste is, zal de haat als een gif in zijn bewustzijn sluipen. Iemand die overweldigd is door haat, denkt niet na wanneer hij een opdracht krijgt tot geweld, vooral niet als hij die opdracht opvat als iets wat door een hogere macht gesanctioneerd is.

Wie besmet is door het haatvirus zal altijd gebruik maken van het middel angst. Terreur – ‘terror’ – betekent ook angst. Haat en angst zijn hetzelfde. Bange mensen proberen ook altijd zichzelf te verdedigen door anderen angst aan te jagen. De angstpsychose die na de aanslagen in de VS ontstond, is dan ook koren op de molen van terroristen. Als één ding duidelijk is, dan is het wel dat we ons niet door angst moeten laten leiden.

Als je uitgaat van de eenheid van al het bestaande, is er geen enkele reden voor angst. Dat eenheidsbesef is je bescherming tegen welk haatvirus dan ook. Het leven zelf kan nooit vernietigd worden, hooguit kan de levensuiting, de *vorm* waarin dat leven zich hult, tijdelijk uitgeschakeld worden. Niet voor niets probeert Stichting I.S.I.S. voortdurend aan te tonen dat de kern van alle wezens en van alle godsdiensten dezelfde is.

Herstel van het evenwicht

Het gevoel van afgescheidenheid, haat en angst zijn de ingrediënten die onze wereldsamenleving tot een draaikolk maken, die mensen steeds verder wegzuigt van het besef van eenheid, waardoor steeds meer disharmonie ontstaat.

Maar disharmonie kan niet altijd voortduren. In de Natuur bestaat een wetmatigheid, de Wet van behoud van harmonie, die inhoudt dat altijd er een tendens is het evenwicht te herstellen. Omdat wij mensen met elkaar in verbinding staan,

zijn wij altijd betrokken bij dit herstel van evenwicht.

Dit is te vergelijken met de natuurkundige Wet van de communicerende vaten. Ook die zijn verbonden met elkaar, zodat verandering in het ene vat het vloeistofpeil in het andere vat zal beïnvloeden. Deze wetmatigheid is niet alleen op vloeistoffen maar ook op menselijke gedachten en gevoelens van toepassing. Zo kan een situatie, waarin er ongelijkheid is in macht, aanzien, bezittingen, niet eeuwig voortduren. Zo bezien is het daarom onmogelijk te spreken van lokale conflicten, lokale verstoring van het evenwicht. Elke verstoring slaat terug op het geheel.

Het herstellen van het evenwicht is goed te begrijpen en ook goed te sturen, als je van de eenheid uitgaat. Ieder is immers deel van het geheel. Handel je niet overeenkomstig, dan zul daarvan de gevolgen oogsten, zo niet in dit leven dan wel in een volgend leven.

Onedele middelen

Soms trachten mensen het evenwicht te herstellen door met geweld op te eisen wat ze hun recht menen te zijn. Ze schuwen daarbij niet onschuldige mensen te doden. Er is geen enkele rechtvaardiging hiervoor. In alle religies – ook in de Islam! – wordt dit onrechtmatige gebruik van geweld afgewezen. Het zal de disharmonie alleen maar versterken.

Maar als de aangevallenen op gelijke wijze reageren, wordt het geweld nog groter. Zelfs als ze daarbij beogen vrede te bereken, zal hun effect averechts zijn. De middelen die je hanteert, moeten in overeenstemming zijn met het ideaal van eenheid. Onedele middelen, zoals geweld, roepen overeenkomstige reacties op en verstoren de harmonie nog meer.

Dit heeft de geschiedenis ook bewezen. Nog nooit heeft geweld geleid tot een meer harmonische rechtvaardige samenleving. Zelfs het steunen van mensen die geweld gebruiken omdat ze tegen een onrechtvaardige vijand vechten, kan nooit blijvende gunstige effecten opleveren.

Menslievende actie: nooit vergelden, altijd voorkomen

Het antwoord op deze aanslagen kan dus niet worden gebaseerd op oude gewoontepatronen om ‘er ergens op los te slaan’. Werkelijk herstel van harmonie dient uit te gaan van de eenheid. Het enige middel daartoe is menslievendheid.

Hiermee bedoelen we zeker niet een vrijblijvende passiviteit of een onnadenkend fatalisme, waarbij we alles maar over ons heen laten komen. Het tegendeel is het geval. Het vraagt een enorme inspanning, een continue alertheid in denken en handelen. Want we moeten zeker handelen. We moeten actie ondernemen. Geen instinctieve actie, maar een doordachte, uit menslievendheid voortgekomen actie.

Natuurlijk moeten we op korte termijn eerst de uiterlijke gevolgen van het terrorisme herstellen: slachtoffers begeleiden, wereldwijd de handen ineenslaan om aanslagen verhinderen. Maar dat is niet de *werkelijke* aanpak.

De meest effectieve en praktische aanpak van terrorisme is het wegnemen van de voedingsbodem ervoor. Terrorismen komt voort uit *ideeën*, die over de hele wereld waren. Ideeën kun je niet met raketten of bommen elimineren.

Daarom kunnen we nu ook niet precies aanwijzen, wie verantwoordelijk zijn voor de aanslagen. We hebben niet te maken met een bepaald regime. Nee, we hebben te maken met een bundeling van organisaties en cellen die in de loop van de jaren uitgegroeid zijn tot een groot wereldomvattend netwerk. Dus één organisatie of cel uitschakelen heeft weinig nut, want de rest van het netwerk blijft in stand. En zelfs al vernietigen we het hele netwerk, dan nog blijft de haatgedachte in stand. Hoe pak je haatgedachten aan? Haatgedachten kunnen alleen worden geneutraliseerd door een wereldwijd actief verspreiden van de eenheidsgedachte. Door de gematigde leden van alle religies, die de innerlijke eenheidsgedachten in hun religie verdedigen, te helpen in hun strijd tegen fundamentalisme in eigen kring. Daarmee wordt misbruik van religie in welke machtsstrijd dan ook, voorkomen. En daarbij dient in de eerste plaats gekeken te worden naar de jonge mensen in alle religies, die het meest ontvankelijk zijn voor invloeden die hun idealisme en toewijding misbruiken. Wie zijn jeugd opvoedt tot 'soldaten voor een heilige oorlog', investeert uiteindelijk in de vernietiging van de eigen cultuur.

Naast deze wereldwijde hulp aan gematigde moslims, christenen en joden moet ook gekeken worden naar onrechtvaardige levensomstandigheden van mensen en groepen mensen, in zowel materieel als mentaal opzicht en religieuze opzicht.

Herstel van dat evenwicht kan op basis van het volgende lange termijn beleid:

We moeten andersdenkenden voor vol aanzien. Ook al lopen ze wellicht in economische en technisch opzicht achter op ons, daarom zijn hun ideeën nog niet minder dan de onze. We moeten ze daarom serieus nemen.

Dat wil niet zeggen dat we met hen mee moeten heulen. Juist dat is een bewijs dat je de ander niet ernstig neemt. Serieus nemen wil zeggen: gezamenlijk overleggen hoe de eenheid, de feitelijke broederschap, het best gestalte gegeven kan worden. Overall actief die mensen ondersteunen die dit proberen. Overall actief die mensen erop aanspreken, die dat niet doen. Dit betekent natuurlijk wel dat we anderen ook het recht geven ons aan te spreken, als zij menen dat wij onvoldoende gestalte geven aan de eenheidsgedachte.

Als dit de basis wordt van ons buitenlands beleid, ontnemen

we fundamentalisten hun wapen om mensen voor zich te winnen: de onvrede. Bij een werkelijke uitwisseling van gedachten kwijnen frustratie en wanhoop weg. Religieuze autoriteiten zouden gezamenlijke bijeenkomsten moeten houden, waar mensen niet alleen gezamenlijk bidden, maar waar men elkaars godsdiensten bestudeert. We zouden elkaar kunnen helpen, de bron van die godsdiensten te vinden.

Ook op economisch, technisch en wetenschappelijk terrein moet een dergelijke belangeloze samenwerking tot stand komen.

Dit is natuurlijk een beleid van de lange adem, maar we moeten er nu wel mee beginnen. Politieke leiders hebben onder-tussen wel de plicht, allerlei praktische maatregelen te nemen om de burgers te beschermen. Daarbij kan het effectief zijn, fanatici de mond te snoeren, die jonge mensen proberen op te hitsen. Maar laten we voorkomen dat we zelf de haatsfeer vergroten. Laten we onszelf vooral ook niet laten leiden door angst.

Conclusie

Er is geen enkele reden tot doemdenken. We kunnen geweld en terreur de baas. Stichting I.S.I.S. geeft daarvoor vier plausibele argumenten:

1. **de eenheid van alle wezens**
2. **de eenheid van religies**
3. **naastenliefde / mededogen als enige middel tegen disharmonie**
4. **heilige doelen, zoals vrede, vragen om heilige middelen**

Als u deze vier principiële ideeën overdenkt, zult u merken dat angstgevoelens wegwijnen en een concreet beeld van Universele Broederschap zich ontvouwt. Wie daarnaar leeft, wordt zelf sterk en zal in zichzelf de kracht vinden om de wereld vrediger te maken.

Dit pamflet is een verkorte uitgave van een artikel in het blad *Lucifer, de Lichtbrenger*. Wie geïnteresseerd is in dit langere artikel, kan contact opnemen met Stichting I.S.I.S. Wie ideeën heeft voor vredesinitiatieven en met ons wil samenwerken, verzoeken we ook met ons contact op te nemen.

©Stichting I.S.I.S.

De Ruyterstraat 72-74

2518 AV Den Haag

tel: 070 - 346 15 45

fax: 070 - 345 24 67

e-mail: info@stichtingisis.org

internet: www.stichtingisis.org

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.
